

noma g. šolski nadzornik v p. Vodopivec, vodja „Solskega doma“. Jaz sem napisal za knjigo, ko je bila brž malone že dotiskana, na prošnjo g. nadzornika le še uvod, „nekoliko proze deloma v vezani, deloma v nevezani besedi“, kakor se je duhovito izrazil g. kritik v „Dom in Svetu“. S pepelom sem si potrosil glavo, oblekel sem raševnik in priznavam v globoki ponižnosti in s skrušenim srcem: Res je slaba! A Bog pomagaj, jaz ne morem! Čemu pa je ni maral napisati nihče drugi! Saj imamo toliko in toliko boljših, zmožnejših in duhovitejših mož, ki pišejo lepšo in prijetnejšo slovensko prozo, „deloma v vezani, deloma v nevezani besedi“. Resnično, iz srca rad in brez najmanjše zavisti bi jim bil prepustil ta častni posel!

Gosp. nadzornik je zbral tudi tvarino iz različnih listov, pridejal kazalu tudi letnice in pripisal raznim besedam opombe in pojasnila. To sem pojasnil kmalu po oceni g. dr. Tominška v „Zvonu“ na pristojnih mestih; čutim pa se v vesti dolžnega, da storim to tudi javno in se mi ne bi prisojale zasluge, ki jih, žal, nimam, kratile pa se — seveda nevede in nehote — onim, ki so si jih res stekli z velikim svojim trudom.

Ksaver Meško.

„Slovinský modernista Fr. Ksaver Meško“. Pod tem naslovom je priobčil N. Páta v „Východočeskem kraju“, tedniku, ki izhaja v Litomyšli, podlistek o pisatelju Mešku. Páta poroča na kratko o naši literaturi prejšnjih stoletij, prikazuje nastanek slovenske moderne, ki je nastala iz istih dispozicij in iz istega vzdušja kakor češka moderna, namreč iz tujih virov, a „Meško se je rano rešil tujih vplivov, in kar nam je podal v dosedanjih svojih knjigah, je njega lastna imovina, v kateri nam je narisal ne le obraz lastne notranjščine in duševnega življenja, ampak tudi obraz svojega ljudstva, preprostega seljaka slovenskega in svojega naroda vobče.“ Vidi se iz poročila, da pozna Páta dobro Meškove spise; oskrbel si je tudi natančnejše životopisne podatke o Mešku. Manj očitvidno pozna naše sodobne pisatelje. Vsekakor pa zasluži mladi profesor češko-slovanske akademije v Pragi našo hvalo, da opozarja celo v pokrajinskem češkem listu na Slovence in na slovensko literaturo.

Dr. Fr. Ilešič.

Zeitschrift für angewandte Psychologie und psychologische Sammelersforschung. (Lipško.) Tako se imenuje revija, ki izhaja že tretje leto in je glasilo psihologov in vzgojevalcev, zanimajočih se za to stroko. Sicer ima list bolj pedagoški pomen, a tudi drugi izobraženci bi morali dandanes vedeti to in ono iz dušeslovja, katera veda je pri nas še zelo zanemarjena. Ne le učitelja in profesorja, vsakega inteligenta bi morali zanimati duševni pojavi lastni in drugih. Mi Slovenci do danes nimamo niti navadne šolske knjige. Dotični gospod profesor, ki si je izbral ta predmet, precej dolgo čaka in odlaša in segati moramo še vedno po raznih nemških knjigah, ako se hočemo poučiti o tej ali oni stvari iz dušeslovja. Lampe-tove knjige so že precej redke in tudi dokaj težke; očitna potreba je torej, da dobimo jedrnato in lahko umljivo šolsko knjigo, ki bo služila seveda tudi drugim.

Psihologija je dandanes večinoma empirična in raziskuje na podlagi poizkusov. Omenjena nemška revija prinaša vedno študije o takih eksperimentih, ki so zanimivi za vsakega, kot na pr. „Aussage und Aufmerksamkeit“, ali „Über Hören und Verstehen“. To so stvari, s katerimi nima opraviti le šola, ampak družba sploh. Ravno tako na pr. „Die Entwicklung der Raumwahrnehmung in der ersten Kindheit“, kar bo zanimalo vsakega, ki ima opraviti z majhnimi otroki. Zanimivi so tudi rezultati o duševno bolnih, o duševni utrujenosti itd. —

Kdor se sploh zanima za bitje in žitje človeka, bo vedno s pridom in dobičkom čital članke psihologične vsebine. Posebno pa je to dandanes neizogibno potrebno za vzgojitelje in učitelje, kajti le tako bodo prav razumevali svoje ljudi.

Bratina.

Splošni pregled.

Slovenski zemljevid „Matice Slovenske“. Ves zemljevid bo 91 *cm* širok in 125 *cm* dolg ter izide v 4 listih. Dobiti ga bo ali enostavno na papirju ali napetega na platno. Glede napetega na platno je razločevati troje: *a)* vsak izmed 4 listov je nalepljen na dobro, sivkasto platno in razdeljen v 16 delov (torej zložljiv, v žepnem formatu); *b)* vsi 4 listi se prilepijo skupaj na močno, belo platno, toda tako, da se da ves zemljevid zložiti v 4 dele (zemljevid bi se dal obesiti); *c)* vsi 4 listi se prilepijo skupno na močno, belo platno kot celota; vsak zemljevid dobi zgoraj in spodaj ličen lesen rob in obešalo. Napetje stane: sub *a)* 2 K 52 h (za vse 4 liste), sub *b)* 3 K, sub *c)* 3 K 90 h. — „Matica Slov.“ prosi p. n. gg. poverjenike in naročnike zemljevida sploh, da bi ji z naročilom obenem blagovolili javiti, ali in kako naj se poedinim zemljevid prilepi. Kdor pošlje le 5 K (ozir. ako ni matičar, 6 K), dobi zemljevid enostavno na papirju; na to se opozarjajo zlasti oni, ki so že naročili zemljevid in doposlali 5 K. Na naročila se ne ozira, ako se obenem ne pošlje denar.

Družba sv. Mohorja v Celovcu nam piše: „Vsled večjega dela v tiskarni in ker je izvršila vse knjigoveško delo v lastni, povečani in z novimi stroji opremljeni knjigoveznici, je dogotovila družba malo pozneje kakor lansko leto letošnji književni dar za svoje člane. Vendar bodo društveniki prejeli knjige tako zgodaj, kakor je bilo v navadi prejšnja leta. Ko jih bosta zima in dolgi večer zbirala na klopi ob topli peči in ob čedni mizi v kotu sobe, bodo že lahko črpali zdravo hrano za glavo in srce iz novih knjig, ki jim je bodo prinesle letos za stari dve kroni precej več kakor druga leta. Razpošiljanje knjig se prične prihodnji teden; najprej jih prejmo najoddaljenejši člani — v Ameriki, Afriki in Aziji — za njimi najbližji — Korošci — potem pa 1. člani v raznih krajih zunaj slovenske zemlje; 2. poreška, krška in senjska škofija; dalmatinske in bosenske škofije; djakovska, zagrebška in ogrske škofije; sekovska in videmska; 3. ljubljanska; 4. goriška; 5. tržaško-koprska; 6. lavantinska škofija. Celovski in vsi člani, ki prejemale knjige naravnost v tiskarni, naj pridejo čimprej ponje, da nam ne bodo delale predolgo napotja v itak tesnih naših prostorih. — Vse književne pošiljatve spremlja naša iskrena želja: Daj jim Bog obilo svojega blagoslova!“

Metrični vzori Prešernove podoknice „Luna sije“. — Obče priznana za sluga prof. Murka je, da je pokazal na zvezo nemške in slovanske romantike in to zvezo tudi utemeljil (*Deutsche Einflüsse auf die Anfänge der böhmischen Romantik*). Vzbudil je obilo mladih moči, ki so [mu sledile na začrtani poti. Manjka nam pa sistematičnega dela, ki bi osvetljevalo zvezo nemške romantike z dobo naše slovenske, a pričakujemo ga iz peresa prof. Murka samega in gotovo